

своеобразни „информационни продукти“ - за нас - исторически наративи¹. В широкия диапазон на „разказаното“ от Раковски в „Лебеда“ търсим сюжетите, а и авторското присъствие на „разказвача“, обединени от общия топос Котел². Става ясно, че Котел - родното място на Раковски, е съществен знак в процеса и на собствената му идентификация, постигната чрез самовглеждане и отгук саморазбиране³. Сакралността на Котел, макар че авторът повече няма да се завърне в него, работи в „Дунавски лебед“ и като текст, и като контекст - имплицитно, чрез многократно намерилите отражение във вестника текстове за „съотечествениците“⁴.

И ако Българското възраждане в своята същност е време на усвояване на модерността в различните ѝ измерения, включително исторически, то модерното у нас, дори и при Раковски, се утвърждава чрез връщане към старото, към това, което е било, към историческата памет.

Езикът и родът

Разказите⁵ на Раковски за старобългарските книги, зазидани в зидове и храпуци по горите от благоразумни българи, скрили ги, за да избегнат „гръцкия огън“; унищожаването на драгоценни древности, които „сами са можели да възживят народния дух“⁶, са уникално свидетелство за неговото време.

Фанариотското притворство, което изгонва от „черквата“ матерния език и го заменя с гръцки, е другата устойчива тема в публикуваните му статии. С насилие е въведен гръцкият език по „сичка България“ - „български нигде да не се чете и не предава, на гръцки - само“⁷ - така непосредствено преживяното е вече опитът на Раковски за история, той „изпитва“ историята. Още в пробния брой на „Дунавски лебед“, издаден в Нови Сад /1857г./, е поместено „Понятие за българския език“ от Г. Раковски. От ден в ден кълни тревогата му за тънещото в невежество Отечество, за изгубената родна книга, за пренебрегнатия матерен език...

Да припомним, че проявленията на националното чувство у българина започват именно като отношение към езика и рода. А разбирането за „рода“ неотменно се реализира чрез топонимичната памет. При Раковски родовото е „отечеството“ - родния град Котел. Но не само при него. За д-р Петър Берон „Котел“ е „свое отечество“, архимандрит Неофит Бозвели се именува Неофит Хилендарца котлянца, Стефан Изворски се подписва „котлянец“, Анастас Гранитски - „котлянин“.

И тук, през родното място „минава“ Въпросът. Въпросът за независима йерархия и българска народна църква в Цариград. Българският възбуден въпрос! Защото, ако имат свое независимо свещенство твърде скоро, българите „могат са